

Klima-, Energi- og
Forsyningsministeriet

Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Ministeren

Dato
3. juni 2024

J nr. 2022-82

58. skriftlige orientering om energiforsynings sikkerhed

Danmarks forsyningssituation vurderes fortsat at være stabil fsva. gas, el, olie og biomasse (herunder træpiller). Danmark og EU er kommet igennem fyrings-sæsonen med stabile priser og uden forsyningsproblemer. Pba. den stabile forsyningssituation, vurderer Energistyrelsen, at kriterierne for at opretholde erklæringen af gaskriseniveauet "Early Warning" ikke længere er opfyldt. Danmark går derfor ud af "Early Warning" og er således ude af varslingsniveauerne. Beslutningen uddybes nedenfor.

Energi handles på et globalt marked, hvormed en lang række uforudsigelige faktorer, såsom vejrforhold, geopolitiske hændelser og markedsforhold, kan få betydning for forsyningssituationen og for priserne. Dette er en grundlæggende præmis for energimarkedet og dermed ikke særligt for den nuværende situation.

Danmark er godt rustet, skulle den nuværende stabile situation ændre sig. Danske myndigheder har de seneste år gjort et grundigt stykke arbejde med at opdatere beredskaber og udarbejde nødplaner, som skal sikre, at samfundskritiske funktioner fortsat kan fungere, hvis en krise – mod forventning – skulle opstå.

Gasforsyningen

Udvikling i gasforsyningen

Gasforsyningssituationen er ændret markant siden sommeren 2022, hvor der var stor usikkerhed på det europæiske gasmarked, og gaspriserne var særligt volatile. Ruslands invasion af Ukraine tydeliggjorde EU's store import af russisk energi. Før invasionen udgjorde rørført russisk gas knap 40 pct. af EU's samlede gasimport. Det er lykkedes EU at diversificere gasforsyningen, bl.a. med øget LNG-import, som nu fylder ca. 40 pct. af EU's samlede gasimport mod 22 pct. før invasionen af Ukraine. EU's import af russisk ledningsført gas er reduceret med ca. ¾ og udgør nu omkring 11 pct.

I oktober 2022 åbnede Baltic Pipe-rørledningen, som transporterer gas fra Norge til Polen gennem Danmark. Dette gav Danmark en ny forsyningsvej for gas, og det seneste år har Danmarks gasforsyning primært bestået af gas fra Norge samt dansk produceret biogas. Den stigende biogasproduktion stiller Danmark bedre end en række andre EU-lande ift. at sikre en grøn forsyning til det danske gasforbrug i tilfælde af et sammenbrud af det europæiske gasmarked. Biogas tilført gassystemet udgjorde i 2023 ca. 37 pct. af det samlede danske gasforbrug. Biogasproduktionen bidrager dermed væsentligt til opretholdelse af den danske gasforsyning i en evt. krisesituation. Dertil kommer, at Danmark i løbet af 2024 igen forventes at blive nettoeksportør af gas i takt med den gradvise genidriftsættelse af Tyra-feltet, hvorved Danmark bidrager positivt til

Klima-, Energi- og
Forsyningsministeriet

Holmens Kanal 20
1060 København K

T: +45 3392 2805
E: kefm@kefm.dk

www.kefm.dk

den samlede europæiske gasforsyning. Samtidig med diversificeringen af gasforsyningen, er det danske gasforbrug i 2023 faldet med ca. 21 pct. ift. det gennemsnitlige årlige danske gasforbrug i perioden april 2017 – marts 2021. Endvidere har en række andre EU-lande også foretaget indsatser for at fremme gasforsyningsikkerheden, hvorved den europæiske gasforsyningssituation således samlet set er styrket markant siden Ruslands invasion af Ukraine.

Aflysning af *Early Warning*

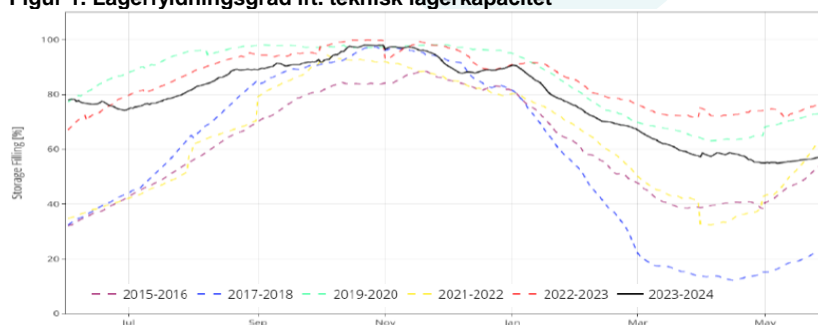
Energistyrelsen erklærede "*Early Warning*" den 20. juni 2022 pba. usikkerhed om gasleverancer fra Rusland til det europæiske gasmarked. Rusland havde på daværende tidspunkt netop reduceret gasleverancerne via Nord Stream 1 til Tyskland med 60 pct. Desuden var Tyra-feltet stadig ude af drift, og Baltic Pipe var endnu ikke idriftsat, hvorfor Danmarks primære forsyningsvej for gas gik via den dansk-tyske grænse.

"*Early Warning*" erklæres, når der foreligger konkrete, alvorlige og pålidelige oplysninger om, at der kan opstå en situation med en betydelig forringet gasforsyningssituation og sandsynligvis vil føre til eskalering af kriseniveauet. Kriseniveauerne anvendes til at signalere til aktørerne på gasmarkedet, om forsyningsituationen er forværret eller forbedret. Energistyrelsen, som er kompetent myndighed ift. fastsættelse af kriseniveau, vurderer pba. den stabile forsyningsituation, at kriterierne for opretholdelse af "*Early Warning*" ikke længere er opfyldt, og kriseniveauet ophæves derfor. Energistyrelsen har været i dialog med relevante aktører herom, herunder Europa-Kommissionen samt relevante nabolande. Skulle den nuværende stabile gasforsyningssituation ændre sig til det værre, vil "*Early Warning*" naturligvis kunne erklæres igen.

Gaslagerfyldning

Det europæiske gasmarked er frit og sammenkoblet, hvorfor lagerfyldningen på tværs af EU ved et normalt fungerende marked er mere afgørende for forsyningsikkerheden i Danmark og EU end den danske lagerfyldning isoleret. Forud for vinteren 2023/2024 var EU's lagerfyldning oppe på 99 pct., hvilket var historisk højt. Gaslagerfyldningen i EU-medlemslandene er ca. 70 pct., hvilket er meget højt for årstiden. Den danske gaslagerfyldning er pr. 2. juni på ca. 58 pct., hvorved Danmark har opfyldt EU-lagerfyldningsmålet for maj på 45 pct. Danmark har gennem energikrisen opfyldt alle lagerfyldningsmål sat af EU.

Figur 1. Lagerfyldningsgrad ift. teknisk lagerkapacitet

Kilde: Energinet (28. maj 2024)

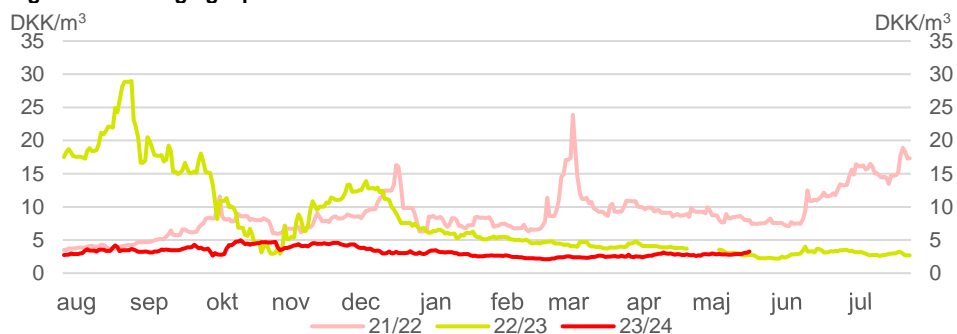
Anm.: Lagerfyldningsforløbene i 2017-2018 og 2019-2020 repræsenterer hver en forholdsvis kold og varm vinter. Spændet mellem disse grafer udgør således et normalt udfaldsrum i procentuel lagerfyldning. Det bemærkes, at lagerkapaciteten har været forskellig over tid, således at en 95 pct. fyldning i to forskellige år ikke nødvendigvis udgør samme lagrede energimængde.

Udvikling i gaspriserne

Startende i andet halvår 2021, oplevede Europa en voldsom stigning i gaspriserne, *jf. figur 2*. Prisstigningen i 2021 skyldtes en kraftig stigning i efterspørgslen efter energi på verdensplan i kølvandet på COVID-19 og stor efterspørgsel i EU bl.a. pga. en meget kold vinter 2020/2021, som tømte de europæiske gaslagre. Ruslands invasion af Ukraine i februar 2022 førte til stor usikkerhed i markedet og dermed yderligere prisstigninger.

Gasprisen er nu markant lavere end prisniveauet fra 2022 og er i perioder på niveau med historiske gaspriser, dvs. niveauet før 2021. Selvom prisniveauet i perioder har været på niveau med historiske gaspriser, vurderes gasmarkedet at være mere volatilt nu sammenlignet med tidligere. Det skyldes bl.a. øget europæisk afhængighed af LNG, der handles globalt og dermed også påvirkes af en række forhold uden for EU.

Figur 2. Udvikling i gasprisen

Kilde: Energistyrelsen (23. maj 2024)

Elforsyningen

Udviklingen i elforsyningssituationen

Elforsyningssituationen er fortsat stabil i Danmark. Energistyrelsen forventer ikke, at der vil være afbrud af forbrugere hen over sommeren som følge af elfektmangel (utilstrækkelig elproduktion til at imødekomme efterspørgslen).

Elforsyningssikkerheden og –priserne er tæt forbundne til gasforsyningen, hvorfor bl.a. de høje gaspriser i 2022 blev afspejlet i elpriserne. Førnævnte tiltag der har styrket gasforsyningssikkerheden, har således også hjulpet den danske elforsyningssikkerhed. Derudover har bl.a. den politiske beslutning i oktober 2022 om at udskyde lukningen af dele af tre danske kraftværker bidraget til at øge elforsyningssikkerheden under energikrisen.

Danmark har en meget høj elforsyningssikkerhed i international sammenligning. De danske elforbrugere har de sidste 10 år i gennemsnit oplevet ca. 21 afbrudsminutter pr. år, hvilket svarer til strøm i stikkontakten i 99,996 pct. af tiden. For at

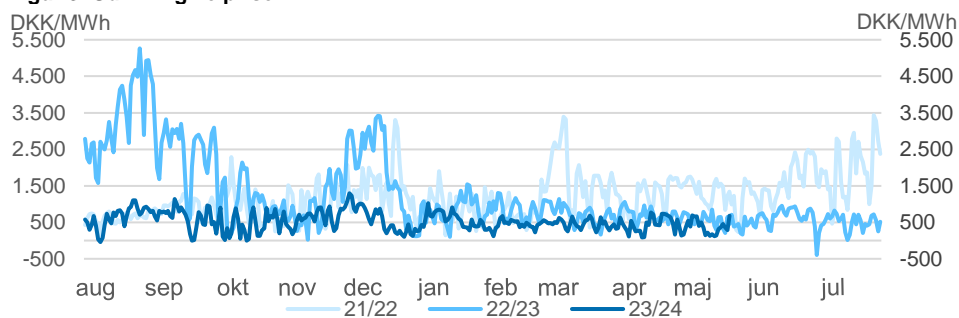
understøtte mere vedvarende energi og den stigende elektrificering i samfundet, og samtidig bevare den høje forsyningsikkerhed, er det væsentligt at sætte fart på den løbende udbygning af elnettet, og at identificere tiltag til sikring af effektbalancen og robustheden i elsystemet. Ift. at sikre effekttilstrækkelighed og robusthed forventer regeringen at adressere udfordringen ifm. et kommende forsyningsudspil om bl.a. elforsyningsikkerhed.

Hvis Danmark i værste fald skulle komme til at stå i en situation med udsigt til strømmangel, vil der blive iværksat en række tiltag for at reducere forbruget og dermed kunne opretholde balancen mellem udbud og efterspørgsel.

Udvikling i elpriserne

Elprisen er fortsat volatil, men har i 2023 og starten af 2024 generelt ligget på et lavere niveau end i 2022, *jf. figur 3.*

Figur 3. Udvikling i elprisen

Kilde: Energistyrelsen (23. maj 2024)

Olieforsyningen

Udviklingen i olieforstyringssituationen

Olieforsyningen i Danmark er stabil, og hele det danske marked er velforsynet. Oliemarkedet er frit, globalt og grundlæggende volatil. Forsyningsikkerheden for olie både nationalt og internationalt er derfor afhængig af, at det internationale marked fungerer, herunder at der er balance mellem udbud og efterspørgsel og generel tilgængelighed af råolie og olieprodukter på verdensmarkedet, samt at olien kan transporteres fra produktionsstederne og ud til slutbrugerne.

Den globale olieforstyringssituation har siden Ruslands invasion af Ukraine været præget af stor usikkerhed om bl.a. markedets tilpasningsevne over for Ruslands nye rolle på verdensmarkedet sfa. sanktioner mod og prisloftet på russisk olie. Markedet har dog vist sig at være yderst omstillingsparat. EU-landene importerede i 2019 samlet ca. 55 pct. af deres diesel og ca. 26 pct. af deres råolie fra Rusland. I tredje kvartal 2023 var importen fra Rusland faldet til hhv. 2,8 pct. for diesel og 4,5 pct. for råolie. Den tilbageværende import af russisk råolie kommer gennem Druzhba-røret, som er undtaget sanktionerne. Det er primært Bulgarien, som importerer diesel, idet de som det eneste EU-medlemsland har fået en undtagelse fra sanktionerne, som løber frem til oktober 2024. Så vidt Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet er orienteret, stoppede den direkte olieimport fra Rusland til Danmark kort efter invasionen.

Danmarks adgang til olie er relativt god. Danmark er selv producent af olie, men køber og sælger også olie på verdensmarkedet. Olie er desuden nemmere at importere end gas, da det lettere kan importeres fra en større del af verden via skib, hvorfor diversificering og omstilling af importveje var relativt nemmere. Danmark importerer og eksporterer olie fra/til flere forskellige lande, og der er store variationer i samhandelspartnere fra år til år. Dette understreger fleksibiliteten på verdensmarkedet.

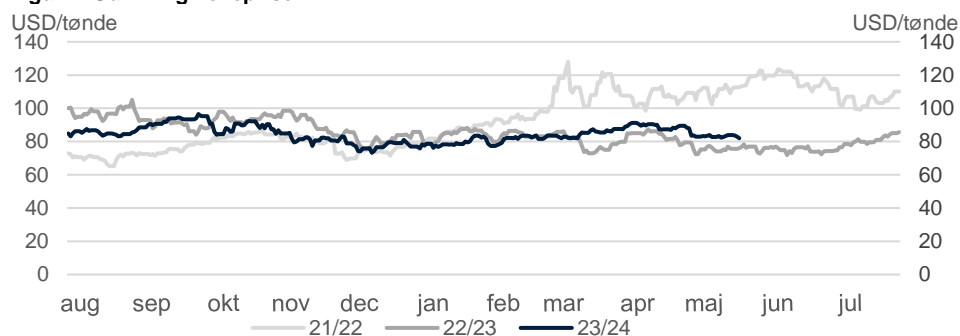
Lagerfyldning

Danmark har godt fyldte olielagre. Ifølge den seneste opdatering fra Danske Olieberedskabslagre (FDO) har Danmark, i overensstemmelse med lovgivningen, olieberedskabslagre svarende til ca. 81 dages gennemsnitligt indenlandsk forbrug (2022-niveau). Hertil kommer beholdninger i olieselskabernes egne kommercielle olielagre. Både beredskabslagrene og de kommercielle lagre kan bestå af en blanding af råolie og olieprodukter, og lagerbeholdningen kan omstilles alt efter, hvad der fx er større bekymring for i markedet.

Udvikling i oliepriserne

Efter COVID-19-nedlukningerne verden over har der været særligt store udsving i olieprisen ift. tidligere. Prisstigningerne på olie har dog generelt været mindre markante end de tilsvarende stigninger på gas og el. Priserne ramte et højdepunkt i foråret 2022, men faldt, med store udsving undervejs, i den efterfølgende periode. Priserne har været forholdsvis stabile gennem fyringssæsonen 2023/2024, jf. figur 4.

Figur 4. Udvikling i olieprisen

Kilde: Energistyrelsen (23. maj 2024)

Forsyning med træpiller

Udviklingen i forsyningssituation

Energistyrelsen vurderer pba. de seneste meldinger fra branchen og den generelle udvikling på det europæiske marked, at forsyningssituationen er stabil. Energistyrelsen følger løbende udviklingen på markedet, bl.a. igennem dialog med branchen. Ifølge branchen er lagrene hos både brændselsproducenter og energiproducenter fortsat fyldte, og der har ikke været udfordringer med forsyningen af træpiller i den seneste fyringssæson.

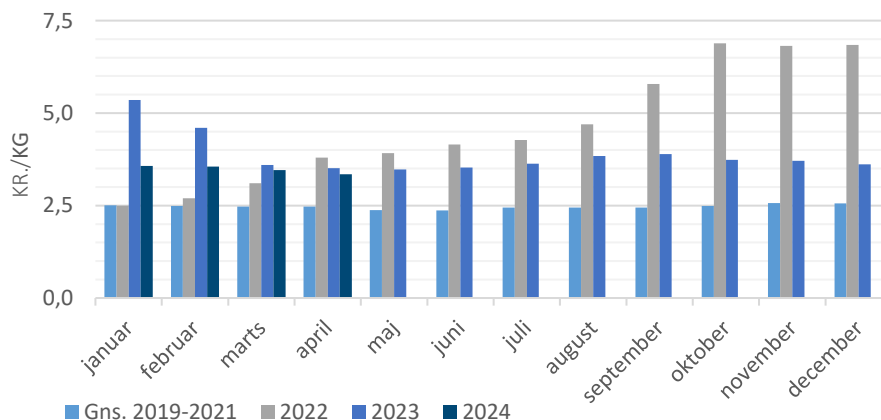

Markedet for træpiller var også berørt af den generelle forsyningsituation under energikrisen. Udbuddet af træpiller var lavere end før Ruslands invasion af Ukraine, bl.a. sfa. stop for import af træ fra Rusland og Belarus. Ifm. energikrisen opstod der imidlertid store bekymringer om forsyningen af træpiller, hvilket førte til en koncentreret efterspørgsel i en periode, hvor markedet havde svært ved at følge med efterspørgslen. Dette var medførende til markante prisstigninger. Siden efteråret 2022 er der igangsat en række initiativer for at understøtte forsyningsikkerheden for husholdninger med individuelle træpillefyr. Bl.a. blev bæredygtighedskravene for træpiller målrettet private husstande midlertidigt fjernet i perioden fra 1. november 2022 til 30. april 2024. Desuden blev skrotningsordningen udvidet til også at omfatte husholdninger med træpillefyr. Forsyningen med træpiller er normaliseret og er generelt stabil.

Udviklingen i priser

Prislejet for træpiller til den kollektive forsyning samt til anvendelse i husholdningerne har været let faldende siden november 2023 og prislejet på træflis er stabilt. Under krisen oplevede private husholdninger en markant prisstigning på træpiller. Den kollektive forsyning kunne benytte længerevarende leveringsaftaler på træpiller, og muligheden for også at anvende andre tilgængelige varmekilder betød, at den kollektive forsyning var mindre sårbar over for prisstigningerne på træpiller. Det nuværende prisleje ligger ifølge branchen på et stabilt og forventeligt niveau, og der er generelt ikke en forventning om, at priserne vil nå samme niveau som før krisen.

Figur 6. Prisudvikling på træpiller i detailhandlen, dvs. husholdninger (kr./kg. løbende priser)

Anm.: Data dækker perioden 2019 til ultimo april måned 2024. Der findes ikke nogen central prisbørs, der fastsætter prisen på træpiller, men Biobrændselsforeningens prisbarometer sammenligner månedligt priser i Øst- og Vestdanmark for træpiller i detailhandlen.

Med venlig hilsen

Lars Aagaard